Vrijdag 29 September 1944. DAGBLAD 61ste Jaargang No. 4321

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden 3 gld.; Suriname en het buitenland 3,50 gld..

Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog
Redactie-adres Conscientiesteeg 27, telef. 1858; Postbus 80, Willemstad.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad, N.W.I.
Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

Spoorlijn over Elst in onze handen.

Eisenhower tot het Duitse volk: „Wij komen als overwinnaars doch niet als verdrukkers."

Admiraal Halsey ruimt weer 65 Japanse schepen op.

Argentinië zal geen oorlogsmisdadigers toelaten.

PROCLAMATIE TOT HET DUITSE VOLK.

Howard Cowan seint uit het Geallieerde Hoofdkwartier:

Generaal Eisenhower heeft in zijn eerste proclamatie tot het volk van Duitsland verklaard: „Wij komen als overwinnaars, doch niet als verdrukkers".

Als volgt is de text van de proclamatie:

„Ik, Generaal Dwight D. Eisenhower, Opperbevelhebber van de Geallieerde expeditiestrijdmacht, verklaar hierbij als volgt:

1) De Geallieerde strijdkrachten die onder mijn bevel dienen zijn thans Duitsland binnengerukt. Wij komen als overwinnaars doch niet als verdrukkers. In het gebied van Duitsland dat bezet wordt door de strijdkrachten onder mijn bevel zullen wij het nazisme en Duitse militarisme wegvagen. Wij zullen de nazie-heerschappij omverwerpen, de nazie-partij ontbinden en de wrede, drukkende, onderscheid makende wetten en instellingen afschaffen, die de partij gevestigd heeft.

2) Het hoogste wettige en wettelijk uitvoerend gezag binnen het bezet gebied is mij gegeven als Opperbevelhebber der Geallieerde strijdkrachten en als Militair Gouverneur en er is een militaire regering gevestigd welke deze machten onder mijn leiding zal oefenen. Wij zullen het Duitse militarisme uitroeien, dat dikwijls de vrede der wereld verstoord heeft. De militaire- en partij-leiders, de Gestapo en anderen die verdacht worden van misdaden en wreedheden zullen berecht worden en indien schuldig worden gestraft gelijk zij verdienen. Alle personen in het bezette gebied zullen ogenblikkelijk zonder de minste bedenking alle bepalingen en orders van de militaire regering uitvoeren. Rechtbanken van de militaire regering zullen worden gevestigd om overtredingen te straffen. Verzet tegen de Geallieerde strijdkrachten zal meedogenloos worden uitgestampt.

Met andere ernstige overtredingen zal worden afgerekend." (Geallieerd Hoofdkwartier, (AP) 28.9).

EEN ONTKENNING VAN TASS.

Het Russische nieuwsagentschap ontkende, dat de Adviescommissie der drie grote mogendheden overweegt om Duitsland in kleine staten te verdelen bij zijn onvoorwaardelijke overgave.

In een uitzending door de radio van Moskou werd gezegd: „De vraag werd dikwijls opgeworpen in de Britse en Noordamerikaanse pers betreffende de ontleding van Duitsland in verschillende onafhankelijke kleine staten. Plannen van dit soort zijn en zullen niet overwogen worden door de Europese Adviescommissie" (Londen, (AP) 28.9).

RUSLAND EN DE REDE VAN CHURCHILL.

Churchills redevoering, waarin hij Ruslands eis voor een veilige Westgrens en een bevriende regering in Polen steunde, werd in vier kolommen afgedrukt door de Russische pers. Men gelooft in Moskou, dat de verklaring van den Premier van verreikend belang zal zijn ter regeling van de Poolse quaestie, het enige Europese geschilpunt, waarover de Russische en Engels-Noordamerikaanse politiek nog niet gecoördineerd zijn.

Nu de regering van Mikolajczyk gebroken heeft met Generaal Sosnkowski, den aartsvijand van de Sovjet Unie, is er meer kans op een regeling van het Poolse probleem dan ooit (Moskou, (AP) 29.9).

DE EVACUATIE VAN FINSE BURGERS UIT RUSLAND.

Het nieuwsblad „Aftonbladet" zeide in een bericht uit Helsinki, dat de evacuatie van de Finse burgers uit het Noordelijk en Oostelijk gebied dat aan Rusland zal worden afgestaan, is voltooid. De geëvacueerden zullen worden gevestigd achter de grens van 1940. (Stockholm, (AP) 28.9).

DE STRIJD IN ITALIË.

Troepen van het Noordamerikaanse vijfde leger hebben de berg Bastione en twee andere belangrijke hoogten veroverd. Verder ten Oosten hebben Noordamerikaanse strijdkrachten winsten geboekt aan de weg van Firenzuola naar Imola. In de Adriatische sector stieten de troepen van het achtste leger op een hardnekkige tegenstand en de vijand deed verschillende tegenaanvallen in het gebied van de rivier de Rubicon. [Dit was het grensriviertje tussen Gallia Cisalpina en Italië waar Ceasar in het jaar 40 vóór Christus' overtrok om de tweede burgeroorlog te beginnen, die door hem gewonnen werd en de beslissing bracht over het lot van de Romeinse republiek. „Alea iacta esto", de teerling zij geworpen, is de bekende uitroep, die Ceasar slaakte toen hij besloot over de Rubicon te trekken.]

De luchtverrichtingen werden over het algemeen beperkt door slecht weer, doch de luchtmacht van de Balkan voerde offensieve vluchten uit boven Albanië, Joegoslavië en Hellas (Geallieerd Hoofdkwartier in Italië, (AP) 29.9).

82 DUITSE TANKS VERNIELD.

Gemeld wordt, dat gisteren 82 Duitse tanks vernield werden aan het front van het Noordamerikaanse derde leger in Frankrijk. De tactische luchtmacht was gisteren actief aan dit front. Vijandelijke verkeersobjecten en versterkingen werden aangevallen over een groot gebied. (Met het Noordamerikaanse derde leger in Frankrijk, (AP) 29.9).

HET GEALLIEERDE COMMUNIQUÉ.

Hier volgt weer het dagelijkse communiqué omtrent de krijgsverrichtingen aan het Westelijke front:

„De geallieerde troepen gaan voort de zijden van de wig bij Nijmegen te versterken. Bij Schijndel werden wederom de vijandelijke tegenaanvallen afgeslagen en onze troepen maken enigszins voortgang in de richting van 's-Hertogenbosch. Ons bruggenhoofd over het Kanaal van Antwerpen naar Turnhout werd vergroot. Gevechtsvliegtuigen en gevechtsbommenwerpers gaven flinke steun aan onze grondstrijdkrachten in Nederland. In Hont en de Oosterschelde werden schepen aangevallen, in de omgeving spoorlijnen. Twee vijandelijke schepen op de Schelde werden vernield.

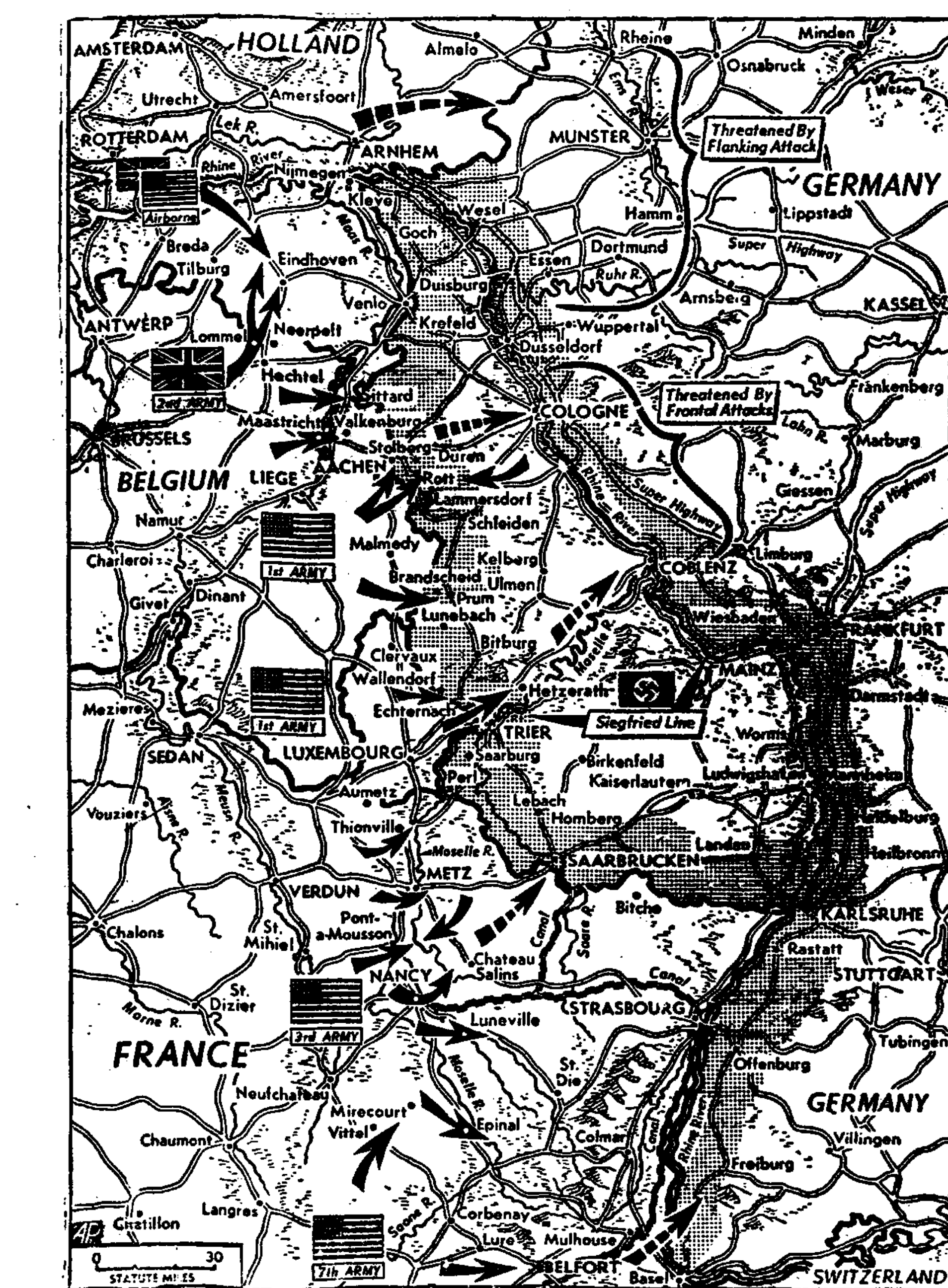
De weg en de spoorlijn over de Nederlands-Duitse grens naar Emmerik werd door middelzware bombardementsvliegtuigen getroffen.

In het Zuid-Oosten van Luxemburg hebben onze troepen Remich bevrijd. Nog meer naar het Zuiden werd ten Noord-Oosten van Port-à-Mousson Port-sur-Seille bevrijd.

Beoosten Nancy moesten wij verschillende vijandelijke tegenaanvallen afslaan bij Petoncourt, Bezange en Coincourt. In het Bos van Parroy hebben onze vooruitgeschoven troepen een heuvel bemachtigd. De aldaar saamgetrokken vijandelijke troepen, tanks en voorraden werden zwaar gebombardeerd. In de sector van Epinal en Belfort wisten wij belangrijk vooruit te komen, de toenemende mate waarin de vijand weerstand bood ten spijt. Ten Noord-Oosten van Epinal zijn de dorpjes Bult en Destrod genomen bij een tocht van ettelijke kilometers. Ook een aantal dorpen ten Noord-Westen van de pas van Belfort zijn in onze handen. Een zware tegenaanval van den vijand werd met grote verliezen voor den vijand afgeslagen.

Kales (d.i. Calais) werd gisteren door onze troepen steeds meer ingesloten, hoewel de vijand hier straffe weerstand blijft bieden. De heuvels, die de stad beheersen, zijn alle in onze handen. Ook hebben wij de burcht weten te nemen. De havenversterkingen werden in de loop van de ochtend door zware bombardementsvliegtuigen aangevallen. Ook werd des avonds een aanval uitgevoerd op de kanonstellingen op Kaap Gris Nez. Meer dan duizend bommenwerpers deden onder dekking van een zware begeleiding van gevechtsvliegtuigen een aanval op de fabrieken voor kunstmatige oliën te Merseburg [tussen Leipzig en Halle] en het spoorwegemplacement te Maagdenburg. Ook werd een fabriek in Kassel aangevallen.

36 Vijandelijke vliegtuigen werden in het gevecht vernield. Van ons worden er 49 bombardementsvliegtuigen en 12 gevechtsvliegtuigen vermist." (Geallieerde Hoofdkwartier, (AP) 29.9).

De vaste pijlen op deze kaart laten de aanvallen zien, die aan het Europese Westfront worden uitgevoerd door de verschillende legers. De gespatieerde pijlen zijn aanvallen, die nog niet hebben plaats gevonden, maar zich nog kunnen ontwikkelen. Hoe de Siegfried-linie loopt, wordt ook getoond. Het Ruhrgebied wordt bedreigd door een flankaanval en het Rijnland door een frontaanval

HET PLAN TEN AANZIEN VAN DUITSLAND.

Alex Singleton seint uit Duitsland:

Een breed opgezet plan om het economische leven in Duitsland voor een onbepaalde periode te besturen door Geallieerde „commissies van toezicht" is samengesteld, terwijl er nog meningsverschil heerst in de Europese Adviescommissie over de vraag betreffende de industriële demilitarisatie van het land. De regeling van dit twistpunt — dat een gelijksoortige splitsing in Roosevelts cabinet heeft veroorzaakt — wordt voorspeld bij de samenstelling van een alles omvattende economische commissie van toezicht der drie mogendheden, welke gelijksoortige onderafdelingen zal hebben, die zich zullen toeleggen op speciale vraagstukken. Een daarvan zou het toezicht hebben op de na-oorlogse nijverheid in Duitsland tot de overwinnende naties later besloten hebben hoever zij zullen gaan in de beperking van Duitslands nijverheid, vooral dat soort dat gemakkelijk voor de productie van oorlogsmaterialen zou kunnen worden omgezet.

Gelijksoortige commissies zullen worden gevestigd voor het toezicht op het verkeer, de werkzaamheden van financiële instellingen en misschien voor het geven van opvoedkundige richtlijnen in een poging slechte nazies te veranderen in goede Duitsers. Men gelooft, dat deze methode algemene instemming heeft gevonden om de Britse, Noordamerikaanse en Russische grondbeginselen voor de bezetting te coördineren, en dat zij afzonderlijk zal worden toegepast in de drie bezettingszones (Londen, (AP) 27.9).

MORGENTHAU VERLIEST DE STRIJD.

John Hightower seint uit Washington:

De Secretaris van de Schatkist Morgenthau schijnt zijn strijd met den Secretaris van Oorlog Stimson en den Secretaris van Buitenlandse Zaken Hull verloren te hebben om de beslissing van de Noordamerikaanse regering teneinde Duitsland na de oorlog tot de status van een landbouwstaat te verlagen. Hoewel Roosevelt oorspronkelijk zekere critiek van Morgenthau op de politiek ten aanzien van Duitslands militaire bezetting gesteund zou hebben, gelijk bepaald door de Departementen van Oorlog en Buitenlandse Zaken, zou hij niet het gehele plan van den Secretaris van de Schatkist aanvaarden.

Als gevolg van Morgenthau's voorstel was er een splitsing ontstaan in het cabinet, doch het schijnt, dat Hull en Stimson de leidselen weer hecht in handen hebben.

In hoge officiële kringen is men echter van mening, dat zolang deze drie leden in het cabinet zitten, er scherpe meningsverschillen zullen ontstaan over dit belangrijke punt (Washington, (AP) 27.9).

Het nieuws van vandaag.

De belangrijke spoorlijn over Elst is thans in onze handen, evenals het plaatsje, doch de Geallieerden ondervinden nog een krachtige vijandelijke tegenstand in hun opmars door Nederland. Vijandelijke aanvallen op de linkerflank van de corridor werden opnieuw afgeslagen bij Schijndel en in de richting van 's Hertogenbosch werd de opmars voortgezet. Aan de rest van het front in West-Europa vonden plaatselijke aanvallen en tegenaanvallen plaats. Op sommige plaatsen werd zeer fel gevochten, vooral in de Noordoostelijke hoek van Frankrijk, waar gisteren wel 82 Duitse tanks vernield werden. De aanval op Calais aan de Franse kust gaat ook goed, doch moeilijk, aangezien de Duitsers er het land onder water gezet hebben. De voornaamste stelling is echter reeds genomen door de Canadezen.

Churchills rede in het Lagerhuis neemt heden nog een belangrijke plaats in in het nieuws. Zijn verklaringen zijn dan ook van groot gewicht voor de toekomst. Inzake de Poolse quaestie gaf de Britse Premier te kennen, dat Groot Britannië de regering van Mikolajczyk zal blijven steunen, hoewel hij herhaalde, dat Rusland recht heeft een veilige Westgrens te krijgen, waartoe Polen natuurlijk een deel van zijn gebied zal moeten afstaan.

Nog vóór het einde van dit jaar hoopt Churchill samen te komen met Roosevelt en Stalin. Mogelijk zullen de Secretarissen van Buitenlandse Zaken der drie grote mogendheden hierbij eveneens tegenwoordig zijn. Churchill gaf ook te kennen, dat de oorlog in Europa zich nog kan rekken tot na het einde van dit jaar, vooral indien de nazies verkiezen een guerrillakrijg op grote schaal te voeren.

Te Dumbarton Oaks werden verschillende problemen opgelost, gelijk ook thans officieel door de vergaderden aldaar is bekend gemaakt.

Wat betreft het militair bestuur over het verslagen Duitsland, schijnt reeds instemming te bestaan en Generaal Eisenhower heeft dan ook in een proclamatie tot het Duitse volk verklaard, dat men de orders van de militaire regering stipt zal moeten opvolgen. „Wij komen als overwinnaars, doch niet als verdrukkers", zeide Eisenhower, die echter duidelijk liet uitkomen, dat de Geallieerden streng zullen optreden.

DE VLIEGENDE BOMMEN VLIEGEN WEER.

Juist voor het krieken van de dageraad hebben de Duitsers weer een bezending vliegende bommen op Londen en de ten Zuiden daarvan liggende graafschappen losgelaten. Het Britse Ministerie deelde mede, dat Britse gevechtsvliegtuigen boven de Noordzee twee Duitse vliegtuigen die vliegende bommen aan boord hadden, hebben neergeschoten. De Nazies schieten hun vliegende bommen uit vliegtuigen af, sedert zij hun stellingen langs de Kanaalkust hebben verloren. (Londen, (AP) 29.9).

GEEN PLAATS VOOR OORLOGSMISDADIGERS.

Argentinië's verzekering, dat het geen toevluchtsoord voor oorlogsmisdadigers zou bieden, vond bijval in officiële Britse kringen. Deze mededeling heeft de angst, dat Argentinië mogelijk een tehuis voor oorlogsmisdadigers en daardoor een broedplaats voor de gevluchte nazies zou worden, verlicht. De mededeling van Argentinië werd mondeling drie dagen geleden gegeven (Londen, (AP) 29.9).

Churchill over de strijd tegen Duitsland en Japan.

De Britse houding inzake Polen.

Hier volgt nog meer uit de redevoering, welke Churchill gisteren gehouden heeft voor het Lagerhuis:

De Premier merkte op, dat de campagne, welke door Admiraal Mountbatten geleid wordt in Birma, de grootste en belangrijkste grondstrijd is, welke is gevoerd tegen de legers van Japan...... en dat als gevolg daarvan 50.000 tot 60.000 werden gedood en nog honderden werden gevangen genomen.

„Wij ontdekten vele voorbehoedmiddelen tegen tropische ziekten. Het schitterende DDT poeder, waarmede uitgebreide proeven genomen werden met verbazingwekkende resultaten, zal voortaan op grote schaal gebruikt worden...... samen met andere geneesmiddelen die voortdurend verbeterd worden. Ik kan het Huis ervan verzekeren dat de oorlog tegen de Japanners — ook zo'n ziekte van het oerwoud —

CHURCHILL
„Er valt nog veel te doen".

zal worden voortgezet met de grootste energie".

Over Duitsland sprekende zeide Churchill: „Ik vind het zeer vervelend, dat talloze mensen geleid worden tot voorbarige verwachtingen omtrent de ogenblikkelijke beëindiging van de strijd. Het is zeer moeilijk deze niet te koesteren wanneer elke dag de bladen met recht de namen noemen van belangrijke plaatsen die veroverd werden en de vorderingen der legers die door het leger gemaakt zijn. Doch er valt nog veel te doen in de militaire zin.

Tenzij de georganiseerde Duitse tegenstand instort in de naaste toekomst zullen nog enorme Noordamerikaanse strijdkrachten in de uiteindelijke strijd worden geworpen. Ik zal zeker niet trachten te gissen wanneer het einde zal komen. Vele personen met de hoogste technische capaciteiten, kennis en verantwoordelijkheid hebben goede hoop, dat alles voorbij zal zijn tegen het einde van 1944. Van de andere kant kan niemand — en ik zeker niet — garanderen, dat ettelijke maanden van 1945 niet nog nodig zullen zijn. Er is ook de mogelijkheid, dat na de volkomen ineenstorting van de georganiseerde tegenstand van de Duitse staat en het leger, een felle strijd zal worden voortgezet in de wouden en bergen van Duitsland door groepen wanhopige mannen, die zich bewust zijn van hun eigen schuld en naderende ondergang. Het zou nodig kunnen blijken, dat de Geallieerden op zekere dag de feitelijke oorlog tegen de Duitse staat ten einde zullen verklaren en de periode begonnen zal zijn tot uitroeiing van de bandieten en oorlogsmisdadigers.

Niemand kan voorzien welke vorm precies de doodsstrijd van het naziedom zal aannemen. Voor ons zal de belangrijke beslissing zijn om het ogenblik te kiezen waarop grote strijdkrachten uit Europa kunnen worden gehaald om de oorlog tegen Japan op te voeren. Wij zijn zeker niet van plan, dat de datum van het einde des oorlogs moet worden uitgesteld tot de laatste 'desperado' is achterhaald in zijn laatste schuilplaats.

Een volledige instemming werd te Québec bereikt op alle punten door de Gezamenlijke Stafhoofden. De mannen, die elkander te Québec ontmoetten kenden elkaar goed. Als je al deze dingen meegemaakt hebt behoef je geen stoffige archieven na te slaan om te zien wat bij speciale gebeurtenissen is voorgevallen.

Het is duidelijk, dat onze besprekingen gingen over het succesrijk beëindigen van de oorlog in Europa door de onvoorwaardelijke overgave van Duitsland ten spoedigste tot stand te brengen en ook met de nieuwe phase in de strijd tegen Japan, welke al ons denken en al onze hulpbronnen zal vereisen van het ogenblik af, dat de Duitse oorlog geëindigd is.

Namens de Britse regering heb ik den President bijna twee jaren geleden de verzekering gegeven, dat Groot Britannië de oorlog tegen Japan tot het einde zal voortzetten met al zijn kracht en gelijk ik verklaarde voor het Congres toen ik er de laatste maal sprak hebben wij verliezen te herstellen en rekeningen te vereffenen met de Japanners, welke zeker even groot zo niet groter zijn dan die van de Verenigde Staten. Onze volharding in dit conflict behoeft niet in twijfel te worden getrokken. Enige tijd geleden bood ik aan deze onderneming in een definitief verdrag vast te leggen, doch de President gaf het hoffelijke antwoord, dat het woord van de Britten goed genoeg is. Dat woord zullen wij zeker naleven.

Dienovereenkomstig hebben wij den Verenigde Staten de mooie Britse vloot aangeboden en wij vroegen, dat zij zal worden gebruikt in de grote verrichtingen tegen Japan. Dit aanbod werd ogenblikkelijk en volgaarne aanvaard.

Een groot deel van deze vloot is reeds samengetrokken in de Indische Oceaan. Gedurende het laatste jaar hebben onze moderne slagschepen een verdere modernisering ondergaan om hen geschikt te maken voor de tropen en de snelle veranderingen in het technische apparaat tijdens de oorlog bij te houden.

Reeds negen maanden geleden begonnen wij met de vorming van een ontzaggelijke vloot, welke vele grote en middelgrote schepen omvat, die speciaal uitgerust zijn als herstellingsschepen, ontspanningsschepen voor het personeel, munitie- en provisieschepen. Vele moderne varianten in onze vloot hebben een mate van bewegelijkheid, welke haar gedurende ettelijke maanden grotendeels onafhankelijk zal maken van kustbases. Een belangrijk

deel van deze schepen, die wij voor dit doel zullen gebruiken, laten wij in Canada bouwen. Zo hopen wij een vloot te brengen in de Stille Oceaan, welke op zich zelf in staat is slag te leveren met de Japanse vloot en welke — samen met de veel grotere Noordamerikaanse vlootmacht — de beheersing moet hebben over grote stukken oceaan op de meest beslissende wijze".

„Wat betreft landingsoperaties, die het Britse Imperium zal uitvoeren, deze moeten natuurlijk geheim gehouden worden. Het is voldoende te zeggen, dat de omvang van onze onderneming beperkt zal worden door de beschikbare scheepsruimte. Ik moet hieraan echter nog een woord van waarschuwing toevoegen gezien de al te optimistische mening over de snelheid waarmede deze grote overschakeling van strijdkrachten van de ene zijde der wereld naar de andere kan geschieden.

Het Huis kan er verzekerd van zijn, dat het gehele brein en de technische kunde van Groot Britannië en de Verenigde Staten onophoudelijk zullen worden gebruikt en gezien de resultaten die reeds bereikt zijn in zovele richtingen heb ik een groot vertrouwen, dat zij niet tevergeefs zullen worden gebruikt.

Nooit is de oorlogsalliantie tegen Duitsland van de drie grote mogendheden nauwer of doeltreffender geweest. Verschillen in meningen en belangen moeten er noodzakelijkerwijs zijn, doch nooit heeft men deze op enige wijze invloed laten oefenen op de loop der gebeurtenissen overeenkomstig de overeenkomsten en beslissingen, welke te Teheran getroffen werden.

De wapenstilstandsvoorwaarden aan Finland en Roemenië tonen natuurlijk de Russische wil en hier moet ik de aandacht vestigen op de matigheid van de Russische voorwaarden aan deze twee landen.

De Bulgaren zullen misschien als mede-oorlogvoerende beschouwd willen worden. Voor zover het Groot Britannië betreft zullen zij lang en op onmiskenbare wijze moeten werken voordat wij hun een speciale status kunnen toekennen gezien de verwondingen, die zij hebben toegebracht aan onze bondgenoten in Hellas en Joegoslavië.

Het zou aanmatigend lijken om voor te wenden, dat de houding van de Britse regering en ik geloof ook de Noordamerikaanse regering ten opzichte van Polen overeenkomt met die van de Sovjet Unie. Wij hebben gevoelens van plicht tegenover Polen, welke het Britse volk diep raken. Ik vertrouw, dat de Sovjet-regering het voor ons mogelijk zal maken vereend met haar te werken ter oplossing der Poolse vraagstukken en dat wij niet het ongelukkige beeld zullen zien van twee met elkander wedijverende regeringen in Polen waarvan een erkend wordt door de Sovjet Unie en de ander vast kan rekenen op de Westelijke mogendheden. Ik heb goed vertrouwen in den Heer Mikolajczyk. Het is mijn vaste hoop en ook mijn geloof, dat een goede regeling tot stand zal worden gebracht.

De Premier zeide, dat Groot Britannië het uiterste zal doen om voor Rusland „de zekerheid te erlangen, waarop het recht heeft aan zijn Westelijke grens. „Er zullen dus veranderingen moeten worden gemaakt in de Poolse grens en Rusland heeft in deze quaestie het recht op onze steun."

Wij erkennen onze biezondere verantwoordelijkheid ten opzichte van Polen en ik kan vertrouwen, dat het Huis geen taal zal aanmoedigen, welke onze taak nog moeilijker zal maken."

Churchill sprak verder over Italië waar hem vooral opviel, welke goede wil door het volk betoond wordt tegenover de Britse en Noordamerikaanse troepen. Met betrekking tot Frankrijk zeide hij steeds gevoeid te hebben, dat Frankrijk wederom in al zijn grootheid zou opstaan.

Te Dumbarton Oaks werd het gehele beeld nagegaan en niet alleen werden vele moeilijkheden ontdekt, doch ook opgelost.

De Premier vertelde vervolgens welke sensationele verhalen er soms in de Noordamerikaanse pers verschenen over hetgeen hij met Roosevelt besprak. „De Verenigde Staten zijn één land van het vrije woord. Nergens is het woord vrijer, zelfs niet hier. Doch als ik sommige verslagen zie van de besprekingen, die ik met den President der Verenigde Staten had, kan ik slechts denken aan wat Balfour vele jaren geleden zeide toen hij verklaarde, dat de gegeven verslagen niet meer gelijkenis vertonen met de werkelijke feiten dan de wildste verhalen van „Duizend en één Nacht" met het werkelijke huiselijke leven in de Oost."

„Alles is afhankelijk van de overeenstemming tussen de drie leidende Europese mogendheden", aldus zeide Churchill. „Ik geloof niet, dat er een bevredigende overeenkomst zal worden bereikt — als er geen overeenstemming is kan niets bevredigend zijn — voordat er een nieuwe bijeenkomst heeft plaats gevonden tussen de drie hoofden der regeringen, eventueel bijgestaan door hun secretarissen van buitenlandse zaken. Ik hoop oprecht, dat het mogelijk zal zijn zulk een bijeenkomst te houden vóór het einde van het jaar. Er zijn grote moeilijkheden, welke naar ik hoop zullen worden overkomen.

Het feit, dat de President en ik tezamen gebracht werden op de conferentie te Québec en in staat waren zovele quaesties te bespreken, welke handelen over het verloop van de oorlog en de maatregelen, welke getroffen moeten worden na de Duitse overgave en ook voor de toekomst in het algemeen, maakt het noodzakelijk, dat onze derde partner Stalin, die natuurlijk op de hoogte gehouden is, met ons deelneemt aan een driemogendhedenconferentie zodra de militaire toestand dit mogelijk maakt. De toekomst van de gehele wereld en over het algemeen de toestand van Europa is misschien voor verschillende generaties afhankelijk van het vertrouwen tussen het Britse Imperium, de Verenigde Staten en Rusland en geen moeite moet worden gespaard en geen geduld nagelaten, welke nodig zijn om die grote hoop te verwezenlijken" (Londen, (AP) 28.9).

Duitse gevangenen wachten op de stranden van Normandië om vervoerd te worden naar gevangenenkampen overzee.

INGEZONDEN.

(Buiten verantwoordelijkheid der Redactie).

CURAÇAOSE SPREEKWOORDEN.

Heel interessant zijn de Curaçaose spreekwoorden die Dagblad Amigoe di Curaçao geregeld in het Nederlands publiceert (buiten beschouwing gelaten de vele foutieve vertalingen, natuurlijk). In de editie van 25 September jl. wordt als No. 270 aangegeven: **Wie niet huilt, is geen moeder.** Eerst moet ik lachen om de originaliteit van de fout. Maar deze fout in de vertaling is een staving van de bewering, dat het accentueren van Papiamentse woorden zeer noodzakelijk is en dat het accent circumflex onmisbaar is op tweelettergrepige werkwoorden. Want in onze landstaal verandert een woord geheel van betekenis naar gelang het al of geen accent heeft. (Zie La Union van 10 Augustus jl.). Zonder twijfel heeft de persoon die de Curaçaose Spreekwoorden aan het vertalen is, het spreekwoord in zijn lijst staan met deze bewoording: „Kende no yora, no ta mama"; en daar hij hoogstwaarschijnlijk het Papiament niet machtig is of het spreekwoord niet kent, heeft hij vanwege de onjuiste schrijfwijze van de woorden, het spreekwoord eveneens verkeerd vertaald. Dat spreekwoord komt van het Spaanse: El que no llora, no mama (mama van het w.w. mamar d.i. zuigen) Het betekent: Men moet hardnekkig vragen, wil men iets verkrijgen. Had de vertaler het spreekwoord met de juiste bewoording en met de nodige accenten, of te wel: **„Esùn cu no yòra, no ta mâma"**, dan zou de kans niet bestaan hebben het verkeerd te hebben geinterpraeteerd en dan zou hij het spreekwoord hebben kunnen vertalen: „Wie niet schreit, krijgt niet te zuigen". Dank voor de plaats ruimte, Redactie!

Edgardo Diaz L.

(De vertaling, noch de verzameling is van ons, maar wij danken den inzender voor zijn buitengewoon aardige brief — Red.)

Naar aanleiding van uw artikel in „Dagblad Amigoe di Curaçao" van Maandag 25 September 1944, waarin u een verslag gevende over „Lezing Comité Irene" schrijft dat er muziek gegeven werd door de „Javanen" van huize Soerabaia, neem ik beleefd de vrijheid u er op te wijzen, dat het woord „Javanen" niet juist is, en bovendien voor de betrokkenen krenkend.

Om een voorbeeld te noemen, niemand zal het in zijn hoofd halen om tegen een inwoner van Curaçao te zeggen dat hij een „Neger" is, zelfs al is het duidelijk aan den betrokkene te zien dat hij negerbloed in de aderen heeft.

Dezelfde onaangename klank heeft het woord „Javaan" in onze oren, daar het in Oost Indië in kleinerende zin gebruikt wordt.

De inwoners van huize Soerabaia zijn van gemengd bloed met dien verstande dat één van hun voorouders een oorspronkelijk inwoner van Oost Indië was, doch volgens de wet worden zij gerekend Europeaan te zijn en hebben volkomen andere rechten dan de Inheemsen, tot wie de Javanen gerekend worden.

Wij worden volkomen Westers opgevoed, spreken thuis ook uitsluitend Nederlands en zijn of Katholiek of Protestant. De inheemsen echter waarvan er in Oost Indië tientallen rassen zijn, die onderling weer verschillende talen spreken, genieten of genoten hoofdzakelijk een Oosterse opvoeding en spreken thuis bijvoorbeeld grotendeels hun volkstaal hetzij Javaans, Soendanees, Madoerees of andere. Zij zijn ook grotendeels Mohammedaan en hebben dan het recht om bijvoorbeeld met 3 vrouwen te huwen. Zoals u dus ziet is er een groot verschil tussen ons en de Javanen en waar de gemiddelde Javaan percentsgewijs veel lager ontwikkeld is als wij, is het niet aangenaam voor ons met hen op gelijke voet geplaatst te worden, vooral waar er hier op Curaçao zeer vele Inheemsen, waaronder Javanen, zijn.

U zou ons dus een groot genoegen doen indien u de inwoners van huize Soerabaia voortaan bijvoorbeeld „Oost Indiërs" noemde of anders „ambtaren van het Marine Etablissement".

U beleefd dankend.

Een ex-inwoner van huize Soerabaia,

T. Palm.

Naschrift: Zelfs de gedachte dat het woord krenkend zou kùnnen zijn is bij ons niet opgekomen. Daar wij ons niet op racistisch standpunt stellen is in onze mond noch het woord Jood, Arabier, Vuurlander, Javaan, Neger, Chinees of wat ook ooit met enige krenkende bijbedoeling gebruikt. Nu wij weten, dat sommigen hier aanstoot aan nemen, zullen wij het zeker niet meer gebruiken, evenals wij het woord Neger niet gebruiken, hetwelk onder Noordamerikaanse invloed hier een bijbetekenis kan hebben, maar in Europees Nederland niet heeft. Wij danken den Heer Palm zeer voor de attentie ons op de bijbetekenis van het woord Javaan te hebben gewezen. — Redactie.

Wij ontvingen

Het „Militair- en Politie-Tijdschrift voor Curaçao" is met de nummers 1 en 2 van de vierde jaargang in één bundel saamgebonden uitgekomen. Het blad is dit maal uitgevoerd door de Paulus-drukkerij. De redactie legt uit, dat het lang uitblijven van dit nummer o.a. in verband staat met het bezoek van Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana aan Curaçao. Men wil namelijk een „Gedenkboek" uitgeven als blijvende herinnering aan deze grootse gebeurtenis en aangezien dit met grote kosten gepaard gaat, werd besloten enkele nummers van dit tijdschrift te laten vervallen.

De Heer M. P. Gorsira neemt drie artikelen voor zijn rekening, welke respectievelijk handelen over „Vrouwenhandel", „De Vreemdelingendienst en het dienstbodenprobleem" en „Het begrip ingezetene". Zoals men ziet zijn dit alle zeer actuele onderwerpen. Th. A. J. van Erp schrijft verder over „De kleine Amerikaanse brandspuit", S. Dirkmaat over „Kopenick" en A. v.d. Berg over „Neerlands Helden capituleren niet". Van Scotland Yard en den Britsen politieman wordt het een en ander verteld door John Fisher en Joh. W. Broedelet schrijft over „De Stradivarius" van den viool-virtuoos Zernikof.

Verslagen en mededelingen vullen dit interessante dubbele nummer.

DE K.L.M. NA DE OORLOG.

Amsterdam— Caracas voor 750 Bolivar.

De KLM is van plan na de oorlog een Transatlantische dienst te openen van Curaçao over Venezuela en Paramaribo naar Amsterdam, verklaarde de vertegenwoordiger van de K.L.M. te Caracas, de heer C. Bakker in een vraaggesprek met een vertegenwoordiger van het nieuwe Venezolaanse tijdschrift „Aeronautica". Hij meende, dat na de oorlog de tarieven voor passagiers en vracht veel verminderd zullen worden en hij rekende dat de overtocht van Caracas naar Amsterdam ongeveer 750 bolivar per persoon zal kosten; de overtocht duurt 60 uren. De lage landingsrechten die de Venezolaanse regering vraagt dragen er toe om het internationale verkeer aan te trekken. In hetzelfde blad schijnt de heer Bakker, dat, wanneer de wereldeconomie herstel moet worden dit alleen kan gebeuren door vrijhandel en vrijhandel is niet mogelijk wanneer verbod bestaat om over bepaalde landen te vliegen. Hij meent, dat de As mogendheden het recht onzegt moet worden om in de toekomst scheepvaart- of luchtvaartlijnen te hebben. (Aneta)

DERDE GROEP VAN HET VROUWENCORPS.

Heden vertrok van Curaçao de derde groep deelneemsters van het Vrouwencorps van het Indische leger naar de Verenigde Staten. Deze groep bestaat uit de dames S. Postma, A. S. C. Hoogenbergen en A. Noordenhout.

Het totale aantal dames, dat voor dit corps te Curaçao is gerecruteerd, is hierdoor gebracht op twaalf. Mejuffrouw A. Noordenhout, die wegens ongesteldheid achterbleef, zal denkelijk in de loop van de volgende week haar bestemming volgen. Zoals bekend is vindt de eerste oefening plaats in het oefenkamp van de Noordamerikaanse Woman Army Corps in Fort Oglethorpe in Georgia, duur 6 weken, waarna opzending plaats vindt naar Australië.

DE WIELRENNERS OP CURAÇAO.

De Heer Simon B. Rodriguez, Voorzitter van de Wielrennersclub te Caracas, en de Heer A. N. Alexander, leider van de wielrenners uit Brits West Indië, zijn hartelijk op Curaçao verwelkomd door den Heer T. A. Pollard, vertegenwoordiger van de Curaçaose wielrenners. Wij mochten gisteren kennis maken met de Heren, die allen vol goede moed zijn met het oog op de wedstrijden, die Zaterdag en Zondag in het Rifstadion zullen plaats vinden. Zij hoopten, dat de vriendschapsbanden tussen de sportlieden der verschillende landen door deze ontmoeting nog vaster zullen worden versterkt.

VAN ASBECK GOUVERNEUR VAN SURINAME!

Het Venezolaanse blad „El Universal" veronderstelt, dat Schout-bij-Nacht Van Asbeck, die zoals men weet momenteel juist naar Suriname is, op de nominatie staat om benoemd te worden tot........gouverneur van Suriname. Wij geven dit bericht meer als grap, want de veronderstelling is geheel uit de lucht gegrepen.

„KETTY JOKT NOOIT".

Ondanks de verduistering voerde „Inter Nos" gisteravond in de Club van San Tarcisio het stuk op „Ketty jokt nooit". Zeer velen waren gekomen om een gezellige avond te hebben en zij kwamen niet bedrogen uit. Het zeer geestige stuk, dat op een uitstekende wijze gespeeld werd, bracht zeer veel vrolijkheid. Men amuseerde zich kostelijk en vergat een wijle de vele beslommeringen van het alledaagse leven. De Dames en Heren, die dit stuk opvoerden, boekten een groot en dankbaar succes.

HET ONGELUK OP DE PISCADERABAAIWEG.

Nader vernemen wij nog, dat de behandeling en het vervoer van het lijk, niet door voorbijgangers geschiedden, maar door de Verkeersbrigade van de Politie en de Afdeling van het Rode Kruis, die voor Australië bestemd is. Ook een passerende verpleegster heeft nog een verband gelegd. Beide eerstgenoemde instellingen hebben het grote werk gedaan. Vooral omdat wij gisteren algemeen de vlotte afwerking hoorden prijzen, is het ons een eer te kunnen melden, wien feitelijk de eer hiervoor toekomt.

ONS KONINKRIJK

REORGANISATIE N. H. KERK ONTMOET VERZET.

Het Handelsblad van 15 Juni bevat een verslag van een op Vrijdag 2 Juni gehouden vergadering van enkele Hervormde Gereformeerde predikanten ter bespreking van enkele synodale voorstellen. Het blad schrijft dienaangaande het volgende:

Op Vrijdag 2 Juni vergaderden onder voorzitterschap van Ds. J. C. Hooykaas van Arnemuiden, enige Hervormde Gereformeerde predikanten en personen, onder wie Ds. I. Kievit, Ds. A. Barendrecht, Ds. H. Talsma, Ds. J. C. Abbringh, Ds. P. Bouw, Ds. A. J. Wijnmalen en de heren W. J. van der Kraats en D. J. van Santen, met de bedoeling de mogelijkheden te bestuderen om het Hervormde Gereformeerde volk op principiële wijze voor te lichten ten aanzien van de huidige synodale voorstellen.

In zijn openingswoord sprak Ds. Hooykaas als zijn mening uit dat de actie, welke nu in de Nederlands Hervormde Kerk is begonnen, zeer gevaarlijk is. Juist in een tijd als deze, waarin zo weinig mogelijkheid tot publiciteit is, tracht men deze reorganisatie door te zetten.

„De commissie, bestaande uit vertegenwoordigers van schier alle richtingen, heeft", aldus spreker, „een onwaarachtig stuk opgesteld, waaruit ieder kan lezen wat hij wil. En, helaas, zijn de ogen van vele Gereformeerden verblind en laten zich verleiden door de verlokkende en verschalkende stem der heterodoxe elementen.

„De Synode heeft de laatste tijd haar stem doen horen en vele boodschappen van de kansels doen aflezen, waartegen de Gereformeerden grote bezwaren hadden. Krachtens de huidige organisatie, kunnen de predikanten niet worden gedwongen, deze voor te lezen. Hieraan wil men een einde maken. De huidige organisatie sanctionneert het bestaan der richtingen. Ook hieraan wil men een einde maken. Het gaat niet om de interimsynode en de nog durende geldigheid van de regelementsbundel, het is een principiële zaak waarom het gaat. Uiteindelijk zal een nieuwe generale synode zich met de belijdenis gaan bemoeien. Het gaat er niet om, dat de Kerk blijft, maar wat zij belijdt.

„Gaat dit door", aldus spreker, „dan zal de Hervormde Kerk in plaats van een Gereformeerde Kerk, een Ethisch-Barthiaans genootschap worden, waarin de Gereformeerden onder de kerkelijke tucht vallen, aangezien zij zich op grond van de Heilige Schrift tegen de nieuwe belijdenis en kerkorde moeten verzetten, met al de gevolgen van die.

„Gelijk er in 1816 bij het opleggen der synodale organisatie slechts weinige kerkeraden in den lande waren, die het inzagen, zo zijn er nu weinigen, — zelfs onder de Gereformeerden — die de huidige gebeurtenissen doorzien. Het is niet anders", aldus spreker, „dan een greep van de middenstof naar de macht in de Kerk, die tot uitbanning der ware belijders zal lijden.

„In het rapport der commissie wordt beweerd, dat uit de Schrift geen bepaalde kerkorde is af te leiden. Dit is geheel onjuist en in flagrante strijd met de duidelijke gegevens van de Schrift in het Gereformeerde kerkrecht van de Dordtse Kerkordening. Hiervan wil men echter evenmin iets hebben als van de Gereformeerde belijdenis".

Op dit openingswoord volgde een uitvoerige discussie. Besloten werd door middel van daartoe aangezochte predikanten contact te zoeken met Hervormde Gereformeerde predikanten en Kerkeraden, het houden van regionale vergaderingen en het vormen van een comité onder voorzitterschap van Ds. I. Kievit van Baarn, van wiens hand bij den drukker-uitgever J. Bout te Huizen (N-H.) te dezer zake een brochure is verschenen, getiteld: „Ontwerp-regeling voor het bijeenkomen van de Nederlandse Hervormde Kerk in Generale Synode getoetst aan Schrift en Belijdenis".

VERZET TEGEN DE GENERALE SYNODE.

Ds. Telder, gereformeerd predikant te Breda, weigerde Zondag 11 Juni voor zijn gemeente een brief voor te lezen van de Generale Synode gericht tot alle gereformeerde kerken van Nederland, daar hij zich met de inhoud niet kon verenigen.

Na de dienst werd het schrijven door een van de ouderlingen voorgelezen, doch een groot deel van de gemeente had reeds de kerk verlaten.

PROF. SCHILDER ONTSLAGEN.

De Generale Synode van de Gereformeerde Kerken heeft Prof. Schilder, hoogleraar in de Wijsbegeerte te Kampen, ontslagen.

[Dit bericht hebben wij uit Vrij Nederland. Hoe het komt, dat zulks nimmer naar Curaçao is doorgegeven, kunnen wij niet bevroeden. Het bericht is van enorm belang en is, om een vergelijking te gebruiken, voor ons gereformeerde volksdeel even belangrijk als wanneer bijvoorbeeld bij de katholieken een bisschop afgezet zou worden. Er schijnt aan de berichtgeving inzake kerknieuws nog wel wat te haperen. — Red.]

NATIONAAL NIEUWSAGENTSCHAP VOOR NEDERLAND.

Het onmiddellijk herstel van de onafhankelijkheid van een nationaal nieuws agentschap voor Nederland is verzeker bij een Koninklijk Besluit, dat Donderdag te Londen bekend werd gemaakt.

In afwachting van het herstel van Anep in zijn vroegere vorm, als coöperatief lichaam van de Nederlandse dagblad-uitgevers voorziet het K.B. de benoeming van een voorlopige raad bestaande uit vijf leden, die het agentschap, dat gedurende de bezetting onder toezicht van het Deutsche Nachrichten Buro stond, zal overnemen.

Het K. B. stipuleert dat deze vijf personen, die de tijdelijke Raad vormen geen ambtenaren mogen zijn. Dit is om de onafhankelijkheid van het nieuwsagentschap ten opzichte van de regering te waarborgen. Twee van de vijf leden aangeduld door het tijdelijk comité bestaande uit de redacteuren van de sluikbladen en andere loyale journalisten, dat nu reeds belast is met de zuivering van de Nederlandse pers.

Deze twee leden zullen drie andere leden aanduiden. Verwacht wordt dat het tijdelijk comité de weg zal volgen, die voor de oorlog was gevolgd werd en dagbladdirecteuren benoemen tot tijdelijk lid. De betrekkingen tussen Anep en Aneta zullen blijven zoals zij vroeger waren. (Aneta)

AANVAL OP BATAVIA.

Het geallieerde hoofdkwartier in het Verre Oosten bericht, dat verkenningsvliegtuigen een onverwachte aanval hebben gericht op gebouwen in het gebied van Batavia, die met machinegeweervuur bestookt werden.

Verder details van deze aanval werden nog niet bekend gemaakt.

Op Halmaheira werd de Kaubaai onder vuur genomen. Bij Miti zijn vijf barken tot zinken gebracht door lichte vloot-eenheden. De vliegvelden van Liang, Namles, Kairatoe en Boela op Ceram werden met 51 ton bommen bestookt. Uitstekende resultaten werden hier bereikt

ZWARTE LIJST BLIJFT NA DE OORLOG.

De zwarte lijst van de Nederlandse regering, die nu 15000 namen bevat zal ook enige tijd na de oorlog in gebruik blijven, verklaarde Zijne Excellentie Mr. Gert J. van Heuven Goedhart, Minister van Justitie. Hierdoor zullen de firma's, die gedurende de oorlog van onzijdige landen uit handelsbetrekkingen onderhielden met bezet Nederland, na de bevrijding geen contact meer kunnen hebben. Na de overwinning op Duitsland zal de zwarte lijst ook van kracht blijven gedurende de oorlog in het Verre Oosten. De zwarte lijst werd ingesteld bij Besluit van 22 October 1942. (Aneta)

[Dit bericht is geen nieuws, daar reeds een algemeen voor alle landen geldend besluit is bekend gemaakt. Blijkbaar voert de Minister dit besluit hier niet — Red.]

ELST VEROVERD.

Aneta meldt uit het Hoofdkwartier:

In het gebied van Nijmegen is Elst heroverd. De geallieerden vechten nu in de buurt van Elst en rukken Oostelijk op naar Bermel aan het Linge-kanaal. Het zijn tot nu toe geen grote gevechten, maar er is toch sterk Duits verzet. Ten westen van Elst zijn patrouilles meer dan 7 km. de Betuwe ingedrongen, waar de vijand zich aan het ingraven is. Meer zuidelijk heeft de vijand aan de westelijke flank Reusel heroverd en er zijn nog steeds vijandelijke soldaten in Best. Geallieerde patrouilles drongen door tot op 8 km van 's Hertogenbosch.

Bij Schijndel werd sterk vijandelijk verzet overwonnen. Hier heeft de vijand sterke punten in handen. Aan de oostelijke flank werd vooruitgang gemaakt en de geallieerden staan nu over een breed front, nl. van Guyk in het noorden tot Vierlingsbeek in het Zuiden, langs de Maasoever.

Ten Zuid-Westen van Vierlingsbeek is echter sterk vijandelijk verzet.

Nog meer naar het zuiden wordt gestreden om Weert. Zoals de militaire berichtgever van Aneta reeds opgemerkte is Arnhem niet het enige punt waar de Rijn kan geforceerd worden. Reeds zijn namen van belangrijke plaatsen langs de Maas genoemd.

Hier gaaft de vijand zich in aan de oostelijke oever van de Maas. Het kleine dorpje Oploo, dat in het communiqué van Donderdag verscheen, is van veel belang daar uit de inneming van Oploo blijkt, dat de geallieerden reeds door het moeilijke Poolgebied zijn getrokken.

In Zeeuws Vlaanderen trekken de geallieerden op en bombarderen Breskens om de terugtrekkende troepen van den vijand te verhinderen. (Aneta)

DE VEROVERING VAN HULST.

De binnenlandse strijdkrachten hebben in Hulst 150 Duitsers in drie dagen tijd gevangen genomen nog voor de geallieerden het Zeeuwse stadje bevrijdden. Zij maakten zich ook meester van 300 geweren en zeven machinegeweren, acht revolvers en drie luchtafweerkanonnen met de nodige munitie. (Aneta)

WAPENS VOOR ONZE MANNEN.

Prins Bernhard heeft over radio Oranje een oproep gericht tot het Nederlandse volk om alle wapens die gevonden worden te overhand gen aan de binnenlandse strijdkrachten en zo goed mogelijk de binnenlandse strijdkrachten te ondersteunen. (Aneta).

CONTACT BIJ NIJMEGEN EN ARNHEM.

Uit het geallieerde Hoofdkwartier bericht Aneta, dat de 82e Noordamerikaanse en 101e Britse door de lucht vervoerde divisie — vorige week in Eindhoven en Nijmegen landden en daar contact maakten met het tweede leger reeds 3500 gevangenen maakten en vele andere Duitsers doodden of verwondden. (Aneta)

Uit het geallieerde hoofdkwartier meldt Aneta, dat de geallieerden de flanken van de Nijmeegse wig versterkten; de geallieerden sloegen de vijandelijke tegenaanvallen af bij Schijndel en maakten kleine vorderingen in de richting van 's Hertogenbos. (Aneta)

WERELD NIEUWS

DE VELDTOCHT TEGEN HONGARIJE.

Terwijl de drievoudige veldtocht van het Rode leger tegen Hongarije in volle gang is, gaan er vreedsgeruchten omtrent de regering te Boedapest, die misschien het Hitlerkamp zou willen verlaten. De verdediging van Hongarije staat er donker voor, nu de Russen over een breedte van 160 km. langs de Roemeense grens het land binnendringen, hun wig door het gebergte hebben versterkt en met verlof van Tito door Joegoslavië zijn getrokken, zodat zij de Hongaren en Duitsers ook uit het Zuiden kunnen aanvallen.

Het Russische oorlogsbulletin maakt melding van de overschrijding van de Lupkow-pas van Polen naar Tsjechoslowakije. Het Tsjechoslowaakse spoorwegstation Vydran, enkele kilometers binnen de grens gelegen, werd hierbij genomen.

Volgens het Noordamerikaanse radio-station in Europa zou de Turkse ambassadeur in Boedapest zich bemoeien met de vredesonderhandelingen en als een bemiddelaar optreden voor de voorlopige besprekingen, die zouden moeten leiden tot de uittreding van Hongarije uit het As-verbond.

Volgens vijandelijke meldingen zou Maarschalk Rodion Malinovsky, die het bevel voert over de Russische en Roemeense troepen, 30 of meer divisies in de aanval hebben en reeds op ongeveer 25 km. van Szegedin binnen de Hongaarse grens zijn gekomen. Szegedin is de tweede stad van Hongarije en ligt ongeveer 170 km. van Boedapest.

De vrije Joegoslavische radio zeide, dat Tito's Partijgenoten de buitenwijken van Beograd hadden bereikt. Ook de Berlijnse radio zeide, dat Russische troepen van Roemenië Joegoslavië zijn binnengetrokken beoosten Beograd. De plaats Vydran, die hiervoor reeds genoemd werd, staat ook op de Russische lijst van dertig plaatsen, die veroverd zijn door Generaal Ivan Petrov en het 4e Oekraïnse leger.

In het Noorden naderen de Russische troepen steeds meer Riga. Lode op 48 km. van Riga gelegen is inmiddels al veroverd. Virtsu, een havenstad in Estland, is ook reeds genomen (Moskou, (AP) 29.9).

DE RAMP VAN DE „SAN BLAS".

Niet-officieel wordt gemeld, dat op zijn minst 15 personen het leven gelaten hebben bij de ontploffing, welke het grote Argentijnse tankschip „San Blas" [op Curaçao bekend] Donderdagmorgen bij zijn aanlegplaats vernielde. 18 Van de bemanning van 64 man, die aan land mochten nadat het schip Woensdagavond aanlegde, zijn in veiligheid gevonden. Het lot der anderen is onzeker.

Tot de vermisten behoren Kapitein Lopez Bento en de eerste officier. Onder degenen, waarvan men weet dat zij gedood werden, behoort een werkman die zich ten tijde der ontploffing aan boord van het schip bevond, en een burger, die aan een hartaanval overleed toen hij het schouwspel gadesloeg. Een zeeman, die in de rivier geworpen werd door de ontploffing, is in een hospitaal opgenomen met ernstige brandwonden.

Men gelooft, dat het gevaar der vlammen voor bezittingen op het land — waaronder de nabijliggende inmaakfabriek van Swift — geweken is. Grote vlammen verslinden evenwel de lading bestaande uit 10.000 ton ruwe olie en men verwacht dat de brand nog enkele dagen zal aanhouden. Er worden pogingen gedaan om de tanker naar het midden van de stroom te slepen teneinde de scheepvaart niet te belemmeren en het gevaar voor nieuwe ontploffingen te verminderen. De „San Blas" was Argentinië's grootste tankschip. De vernieling ervan volgt slechts enkele weken nadat het grootste passagiersschip de „Rio de la Plata" te Acapulco in Mexico verbrandde (Buenos Aires, (AP) 28.9).

SCHEPEN- EN VLIEGTUIGKERKHOF.

Admiraal William Halsey, die eerst trachtte de Japanse greep op de Salomonseilanden te ontsnappen door deze eilanden tot een kerkhof voor vijandelijke vliegtuigen en schepen te maken — meer dan 1000 vliegtuigen en 300 schepen liggen er — is thans doende hetzelfde, maar op groter schaal, met de Philippijnen te doen. De Noordamerikaanse marine heeft zo juist medegedeeld, dat Halsey's derde vloot haar luchtafdeling Zaterdag op de Philippijnen heeft afgezonden. 65 Vijandelijke schepen werden hierbij vernield of beschadigd en tientallen vliegtuigen vernield. Dat was de zevende keer deze maand en weer met dodelijke uitwerking (Pearl Harbor, (AP) 29.9)

Laatste nieuws

— De vrije Joegoslavische radio zeide, dat de eenheden der Partijgenoten de toegangswegen naar Beograd, de hoofdstad van Joegoslavië, bereikt hebben.

— In de afgelopen nacht hebben Mosquito's van de Raf de Duitse stad Brunswick aangevallen. Ook werden vliegvelden achter het Westelijk front aangevallen.

— De Finse Premier Hackzell is gisteren per vliegtuig in Helsinki teruggekeerd na de crisis van een aanval van longontsteking te zijn overkomen, welke in Moskou volgde op een beroerte.

— Frank Gillard, een correspondent van de BBC ,zeide, dat het Duitse garnizoen te Calais een wapenstilstand had aangevraagd en dat men tot 10 uur tijd gegeven had, doch dat de strijd na tienen nog voortduurde.

— De conferentie te Dumbarton Oaks heeft „een grote mate van instemming" bereikt ten aanzien der plannen voor een wereldorganisatie in de Russische phase van de conferentie. Aldus werd bedenmorgen officieel door de afgevaardigden bekend gemaakt.

— De Japanners in China zijn doorgedrongen in Paotsing op 250 kilometer ten Noorden van Kweilin, de hoofdstad van de provincie Kwangsi en een grote luchtbasis der Geallieerden. Er woeden thans straatgevechten in Paotsing.

— Uit Frankrijk wordt gemeld, dat de Duitsers een nieuwe vliegende bom zouden hebben, welke 14 ton weegt.

— Het instituut van Londense verzekeraars heeft bekend gemaakt, dat de verzekering tegen oorlogsrisico tussen het Verenigde Koninkrijk en Zuid-Amerika van 3¼ tot 2¼ procent verminderd is.

NABESCHOUWING—III.

Nederlandse invloed op de Monetaire Conferentie te Bretton Woods.

Over de rol der Nederlandse delegatie op de internationale monetaire en financiële conferentie hebben wij reeds vrij uitvoerig gemeld. Haar leden, onder aanvoering van Dr. J. W. Beyen, waren er vooral op uit om de practische waarde van de plannen te verhogen. Zo konden zij zich bij voorbeeld niet verenigen met de voorstellen, die het totaal der door de internationale bank te verstrekken garanties voor leningen van leden-landen op het twee- of zelfs drievoud wilden stellen van het totaal der inschrijvingen waarover de bank beschikt. Hierdoor zou de omvang van de activiteit der bank zijn vergroot, maar deze uitbreiding hield het gevaar in dat de soliditeit der bankgarantie niet zo hoog zou worden aangeslagen als wenselijk is om deze instelling te doen slagen.

Sommigen vonden dit standpunt onnodig conservatief, doch gedurende de commissie-behandeling bleek allengs dat de grote meerderheid der gedelegeerden de Nederlandse houding waardeerde en zich met het door de Nederlanders ingenomen standpunt in principe konden verenigen. Trouwens de beschuldiging van conservatisme was volstrekt ongegrond. Over het doel, dat met de bank wordt beoogd, bestond geen verschil van mening; steeds hebben de Nederlandse leden de oprichting van de bank krachtig gesteund en duidelijk gemaakt dat zij de bank als een essentiële instelling beschouwden, zonder welke het fonds niet behoorlijk kan functionneren. Waar zij op aandrongen was om regelingen te treffen waardoor de deugdelijkheid van het middel zou worden verhoogd.

„Wat hebben wij aan een bank", luidde hun betoog, „die op papier vele milliarden kan lenen of waarbogen, wanneer de beleggers het geld voor dergelijke leningen niet willen geven?" De strijd der Nederlanders concentreerde zich derhalve op het punt om de bankgarantie zulk een solide karakter te geven dat de kleine belegger, van wien toch de meeste fondsen moeten komen, de door de bank gegarandeerde leningen als een eerste-klas belegging zou beschouwen.

Het uiteindelijk besluit dat het totaal der bankgaranties niet het totaal der inschrijvingen zal kunnen overschrijden, was tenslotte een compromis tussen de aanhangers van een ruimere garantiepolitiek, die op een minimum cijfer van 150% bleven aandringen en het oorspronkelijke Nederlandse voorstel van 75%, maar een compromis dat de voorstanders van de politiek van soliditeit volkomen konden aanvaarden. De voorzitter van de commissie die de bankplannen behandelde, de Engelse delegatie-leider Lord Keyners, wist op handige wijze beide groepen tot elkaar te brengen, door het voor te stellen dat het cijfer van 100% precies in het midden lag tussen 75 en 150, namelijk 33% meer dan 75 en 33% minder dan 150. Het was een enigszins verbijsterend cijfer-gegoochel, maar hij kreeg er de lachers mee op zijn hand en het pleit was beslist.

Ook verschillende andere amendementen, door de Nederlandse delegatie voorgesteld, werden door de conferentie overgenomen. Al deze wijzigingen beoogden de practische waarde van de op te richten instellingen te verhogen. Zo was aanvankelijk voorgesteld dat het lidmaatschap van de beheerraad van het internationaal monetair fonds niet verenigbaar zou zijn met andere functies. „Neen", zeiden de Nederlanders, „ge moet juist hiervoor mensen zien te krijgen die in het monetair leven van hun land een rol van betekenis spelen, slechts dan krijgt ge het juiste levend contact met de werkelijkheid".

Zo werd dan ook de mogelijkheid opengelaten dat b.v. een directeur van een centrale bank eveneens lid kan zijn van de beheerraad van de internationale bank en werd hierdoor de kans versterkt op zo nauw mogelijke coördinatie tussen de verschillende landen van hun economische en monetaire politiek.

Deze zin voor het practische die de Nederlanders bij alle mogelijke gelegenheden aan de dag legden, vond veel waardering en gedurende Dr. Beyens persconferentie, waarbij deze uitvoerig zijn denkbeelden ontwikkelde, zeide een Noordamerikaans journalist, die blijkbaar niet veel op had met de theorieën van andere conferentie - zegslieden: „De Noordamerikaanse regering moest u maar tot haar gemachtigde in de beheerraad benoemen".

De reputatie der Nederlanders als mannen van ervaring op financieel gebied werd dus ook hier hooggehouden, maar in de quaestie van de wenselijkheid tot opheffing van de Bank voor Internationale Betalingen te Basel, vielen de commentaren voor Nederland niet altijd even gunstig uit. In het New Yorkse dagblad „PM" werden de Nederlanders er van beschuldigd één lijn te trekken met „een groep van Noordamerikaanse en Britse bankiers die er voor werken om de plannen voor internationale stabilisatie en een wereldbank te schrappen". Deze groep zou, volgens genoemd blad, de voorkeur geven aan het in stand houden van de „onder nazie-dominering staande" bank van internationale betalingen die dan de plaats van de wereldbank zou moeten innemen. „De Nederlandse delegatie", schreef P.M.'s correspondent I. F. Stone (die nota bene maar één dag in Bretton Woods heeft doorgebracht) „schijnt in het algemeen gekant te zijn tegen de oprichting van een nieuwe wereldbank".

Wij hebben reeds uitvoerig gemeld welk standpunt de Nederlandse delegatie in de quaestie van de B.I.B. werkelijk heeft ingenomen. Hieruit blijkt dat zij instelling van een onpartijdig onderzoek in de gestie van de B.I.B. zou hebben toegejuicht, en dat zij nimmer er tegen gekant was dat de conferentie zich ten gunste van liquidatie van de B.I.B. zou uitspreken; ten slotte hebben de Nederlandse en Noorse delegaties gezamenlijk een resolutie voorgesteld die „zo spoedig mogelijke" liquidatie van de B.I.B. aanbeveelt, welke resolutie met algemene stemmen door de betreffende commissie werd aangenomen en in de slot acte van de conferentie is neergelegd. Evenzeer is het onzin te beweren dat Nederland tegen de oprichting van de wereldbank zou zijn. Toch weigerde Stone van „P.M." zich te laten overtuigen. In een uit Washington gedateerd artikel kwam hij opnieuw op de zaak terug en terwijl hij moest erkennen dat zijn gesprek met Dr. Beyen te Bretton Woods bij hem de indruk vestigde „dat Dr. Beyen beslist gesteld was" op een onderzoek in de gestie van de bank opdat de valse geruchten hieromtrent in de pers verspreid weerlegd kunnen worden, blijft hij het aan de invloed der Nederlanders toeschrijven (hoewel, naar hij zegt, geholpen door de Britten die niet gaarne een onderzoek naar zekere transacties van de B.I.B. zouden zien ingesteld) dat de desbetreffende resolutie werd geblokkeerd. Het Noordamerikaanse ministerie van financiën, besluit Stone, was sterk voorstander van zulk een onderzoek.

Het is niet nodig om aan de publicatie van deze artikelen in „P.M." te veel waarde te hechten. De zaken worden er volkomen verdraaid in voorgesteld en elke ingewijde weet dit. Het gehele debat omtrent de B.I.B. in de conferentie-commissies met resoluties, die weer werden ingetrokken voor er over gesproken kon worden, was een merkwaardige vertoning en de deining, die het verwekte was niet meer dan een storm in een glas water. Het is best te begrijpen dat men ten slotte weinig neiging voelde om stappen te ondersteunen die een uitgesproken politiek karakter dragen. En het verwijt dat Nederland de zaak in de doofpot wilde stoppen is zeker onverdiend.

Het tijdstip waarop het fonds en de bank in werking zullen treden zal afhangen van de aanvaarding der plannen door de onderscheidene regeringen. Men meent dat hiermee nog wel enige tijd zal heengaan. Wanneer de goedkeuring in de verschillende landen niet op moeilijkheden stuit mag evenwel worden aangenomen dat in de loop van het volgend jaar de uitvoering der plannen zal volgen.

Voor Nederland zal de internationale actie op monetair gebied vooral van waarde zijn om de periode te overbruggen, gedurende welke het nog met een ongunstige betalingsbalans zal moeten werken. Evenals andere naties zal het dan van het fonds gebruik kunnen maken om zijn reserve positie te verruimen. Overigens kan nog worden opgemerkt dat fonds noch bank voorzien kunnen in de behoefte aan kort crediet voor het aanvullen der voorraden, welke onmiddellijk na de oorlog zal bestaan. Deze aangelegenheid zal vermoedelijk nog wel op het tapijt komen bij de commerciële besprekingen die dienen plaats te vinden tot afronding der oplossingen van het na-oorlogse economisch probleem. Zoals de Belgische oud-minister Theunis zeide in de toelichting van zijn rapport omtrent de werkzaamheden van de commissie, die zich met de bank-quaestie bezig hield: „Zelfs indien de bank en het fonds ten volle aan hun doel en aan de meest gunstige verwachtingen beantwoorden, dan kunnen zij niet toereikend zijn om een welvarende wereld-economie te herstellen. Ik zou zelfs verder willen gaan en zeggen dat zij geen succes kunnen hebben in een wereld, welks economie in andere opzichten chaotisch blijft. Doch zij kunnen en moeten het uitgangspunt zijn van dit herstel".

Deze uitlating stemt geheel overeen met de inzichten van de leden der Nederlandse delegatie. Wij hadden reeds herhaaldelijk gelegenheid om op te merken hoezeer de Nederlandse en Belgische opvattingen elkander naderden en hoe nauw Nederland en België op deze conferentie hebben samengewerkt. Welk belang de conferentie zelf hechtte aan de economische positie, vertegenwoordigd door de Nederlands-Belgische combinatie blijkt wel uit het feit dat de gezamenlijke quotas van Nederland en België deze groep, wat deelneming aan fonds en bank betreft, op de vijfde plaats brengen, vlak na de „big four". Dit feit illustreert meer dan alle mogelijke beschouwingen welk een gewichtige rol in de wereld-economie van na de oorlog voor Nederland, in samenwerking met België, is weggelegd.

Kerkberichten

Week van 1 Oct. t/m 7 October.

Zo.: 16e Zondag na het Octaaf van Drievuldigheidszondag. Tevens Rozenkranszondag.

Ma.: H.H. Engelbewaarders.

Wo.: H. Theresia van het Kindje Jezus.

Do.: H. Franciscus, Stichter van de Orde der Paters Franciscanen.

Vr.: Eerste Vrijdag van de maand in het biezonder toegewijd aan het Heilig Hart van Jezus.

De gelovigen worden dringend verzocht om zoveel mogelijk 's morgens na de H. Mis of 's middags te komen biechten.

ST. ANNA-KERK. CATHEDRALE

Otrabanda

Pastoor: M.v.d. Elsen O.P., tel. 1507.

Zondag:

5.30 H. Mis.
7.30 Kindermis.
9.— Hoogmis.
18.30 Rozenhoedje, plechtig Lof, preek, processie en Te Deum.

Weekdagen:

H. Missen om 5.30, 6 en 6.30 uur.
Do.: 7.— Congregatie voor de meisjes.
19.— Lof.
Vr.: 6.— Gezongen H. Mis.
Iedere avond om 19 uur Octobermaandoefeningen.
Biechten: 's morgens na de H. Mis, op verzoek en na 16 uur.

H. ROZENKRANSKERK, Pietermaai.

Pastoor C.D.v.d. Looy O.P., tel. 2170.

Zondag:

spreekuren: 8 uur en 19.45 uur.
5.30 H. Mis.
7.— H. Mis.
8.— Kindermis.
9.— Hoogmis.
19.— Lof.

Weekdagen:

5.30 H. Mis (beh. Za.).
6.— en 6.30 H. Mis.
Di.: 6.45 Congregatie voor de meisjes.
Vr.: 6.— Gezongen H. Mis voor de vrede.
Za.: 6.—, 6.30 en 7 H. Missen
Iedere dag om 19 uur Rozenhoedje.
Biechten: Na de H. Mis, Zaterdag tussen 16 en 18 uur, en 's avonds na Rozenhoedje.

H. FAMILIE-KERK, San Mateo.
Pastoor: Th. Exler O.P., tel. 2413.

Zondag:

5.— H. Mis.
6.15 H. Communie uitreiken.
6.30 H. Mis.
7.45 Kindermis.
9.— Plechtige Hoogmis.
19.— Plechtig Lof en Processie.

Weekdagen:

6.— en 6.30 H. Mis.
Iedere dag om 19 uur Lof.
Wo.: 6.30 Gezongen H. Mis.
Do.: 6.30 H. Mis en Congregatie voor de meisjes.
19.— Aanbidding voor de vrouwen. De gehele dag gelegenheid om te biechten.
Vr.: 6.— Gezongen H. Mis en zegen van het Allerheiligste.
Biechten: na Lof. Zaterdag de gehele dag.
Iedere 2e en 4e Zondag van de maand: Predicatie in het Nederlands.

KERK O.L.V. VAN DE BERG CARMEL, Groot Kwartier.
Pastoor P. Elie O.P., tel. 1967.

spreekuur: 8 — 10 uur, Zon-, feest- en weekdagen.

Zondag:

5.— H. Mis.
7.— Kindermis.
8.30 Gezongen Hoogmis door het Nederlands Mannenkoor.
18.30 Lof met Processie.
Weekdagen: 6.30 H. Mis (behalve Zaterdag).
Vr.: 6.30 Gezongen H. Mis.
Biechten: elke dag na H. Mis en Zaterdagmiddag.

KERK VAN HET H. HART, Janwé.
Pastoor A. C. de Valk O.P., tel. 2365, spreekuur: 7 — 9 uur behalve Zondag.

Zondag:

5.30 H. Mis.
8.30 Hoogmis.
19.— Lof met Processie.
Weekdagen: 6.30 H. Mis (behalve Zaterdag).
Vr.: 6.30 Gezongen H. Mis.
Iedere dag om 19 uur Lof.
Biechten: elke dag na H. Mis tot 9 uur. Za. van 16 tot 18 uur.

H. TERESIA-KERK, Juicio.
Pastoor H. Penninx O.P. tel. 1367

spreekuur 7 — 9 uur (behalve Zondag).

Zondag:

5.— H. Mis.
8.— Hoogmis
19.— Lof.
Weekdagen: 6.30 H. Mis (behalve Zaterdag).
Vr.: 6.30 Gezongen H. Mis,
Biechten: 's morgens na H. Mis tot 8 uur; Zaterdag van 16 — 19 uur.

KAPEL ST. MARTINUS-GESTICHT.

Zo.: 7.— H. Mis; 16 — Lof.
Weekd. 6.— H. Mis.
Di.: 16.— Lof.
Do.: 17 tot 18 uur Aanbidding voor de vrede.

KERK H. FRANCISCUS VAN ASSISIE, Oranjestad — Aruba.
Pastoor Th. Bartel O.P., tel. 34; spreekuren: alle weekdagen van 7.15 — 8.15 uur, alsmede om 10 uur en om 18.30. Zaterdags alleen van 8—9 uur.

Biechten: Alle weekdagen 's morgens vóór en ná de H. Mis. s'Middags om 15.30 uur. s'Zaterdags en Donderdags voor éérste Vrijdagen van 15.30 uur af.

Zondag.

5.— H. Mis.
6.30. H. Mis.
7.45 H. Mis voor de schoolkinderen.
8.45 Hoogmis.
19.— Lof met Rozenhoedje.

Weekdagen.

6.30 H. Mis.
Do: 19.— Sacramentslof.

299 — Een slapende garnaal wordt door de stroom meegenomen.